

Plan för höjd beredskap

Beslutad 2019-12-10 § 211, av Regionstyrelsen

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning.....	3
1.1	Regionens uppdrag inför och vid höjd beredskap.....	4
2	Planeringsförutsättningar.....	4
2.2	Störningar och avbrott i viktiga försörjningssystem.....	5
2.3	Störningar i leveranser av varor och tjänster.....	5
2.4	Påverkan på civilbefolkningen.....	5
2.5	Stöd till Försvarsmakten.....	5
2.6	Särskilda sårbarhetsproblem.....	6
3	Administrativ beredskap.....	6
3.1	Krigsfångar och andra skyddade individer.....	7
4	Krigsorganisation.....	8
4.1	Krigsledning.....	9
4.1.1	<i>Tidsperspektiv och krav på uthållighet.....</i>	<i>10</i>
4.1.2	<i>Samverkan.....</i>	<i>11</i>
4.2	Administrativ verksamhet.....	11
4.3	Drift och försörjning hälso- och sjukvård.....	12
4.4	Service hälso- och sjukvård.....	12
4.5	Sjukvård.....	12
4.6	Smittskydd.....	13
4.7	Kollektivtrafik.....	13
5	Bemanning vid höjd beredskap.....	14
5.1	Krigsplaceringar och allmän tjänsteplikt.....	14

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063-153934
lars.eriksson@regionjh.se

1 Inledning

Som ett resultat av det försämrade omvärldsläget har Sveriges försvarsförmåga inför och vid ett angrepp behövs stärkas. Ett viktigt led i denna utveckling är en sammanhängande planering för totalförsvaret. Under högsta beredskap är totalförsvaret all den samhällsverksamhet som ska bedrivas. Dagens hotbild är komplex och diffus och tillåter inte en lika tydlig gränsdragning mellan fred och krig. Dessa förhållanden behöver beaktas och så långt möjligt omhändertas i den totalförsvarsplanering som nu behöver ske som en anpassning till de säkerhetspolitiska förhållanden som regeringen identifierat.

Möjliga hot mot Sverige i dag är varken entydiga eller enbart territoriellt fokuserade. Sverige kan utsättas för öppna och dolda påtryckningar som utövas med olika medel som politiska, psykologiska, ekonomiska och militära. Utökad underrättelseverksamhet, intensifierade cyberattacker och påverkansoperationer är andra medel för motståndare att nå strategiska mål och utöka sin handlingsfrihet.

Är Sverige i krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen besluta om skärpt eller högsta beredskap¹. Vid skärpt beredskap kan delar av eller hela totalförsvaret mobiliseras. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då ska bedrivas.

Plan för höjd beredskap utgör en förutsättning för att Region Jämtland Härjedalen (Regionen) ska kunna utföra sitt uppdrag inom totalförsvaret under höjd beredskap. Den ska också inrikta Regionens verksamhet inför och under höjd beredskap samt vara ett övergripande ramverk för Regionens verksamhet. Den grundas i Lag (2006:544) och förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

I situationer med nära förestående eller pågående kriser, eller under höjd beredskap, bör ändringar i ledningsförhållanden, organisation och arbetssätt undvikas så långt det är möjligt. I planeringen ska regionen säkerställa att omställningen till krigsorganisation kan genomföras så snabbt och smidigt som möjligt. De förändringar som behöver göras ska därför om möjligt vara planerade och föregås av utbildning och övning.

Det fredstida arbetet med krisberedskap utgör grunden för allt arbete med civilt försvar och planering inför höjd beredskap. Plan för höjd beredskap är därför ett komplement till Regionens kris- och katastrofmedicinska beredskapsplaner. Regionen ska skapa en förmåga att hantera alltifrån särskilda händelser till extraordinära händelser och ytterst krig eller krigsliknande situationer. Planeringen behöver därför vara sammanhängande. Det betyder bl.a. att Regionens fredstida krisledningsorganisation behöver kunna ställas om till en

¹ Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063-153934
lars.eriksson@regionjh.se

krigsledningsorganisation. Det behöver också vara tydligt hur Regionens politiska nivå kan fatta beslut och leda verksamheten under höjd beredskap.

1.1 Regionens uppdrag inför och vid höjd beredskap

Regionen är en del av det civila försvaret i Sverige och omfattas därför av de mål som regeringen fastställt för civilt försvar:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Regionen behöver också leva upp till de författningskrav som ställs inför och vid höjd beredskap. Det innebär att Regionens ska ha de planer som krävs inför höjd beredskap. De ska innehålla uppgifter om vilken verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap d.v.s. Regionens krigsorganisation. Regionens behöver därmed fastställa vilken verksamhet som ska kunna upprätthållas, hur den ska bemannas och ledas. Vid höjd beredskap är regionstyrelsen ansvarig för att leda den verksamhet som ska bedrivas.

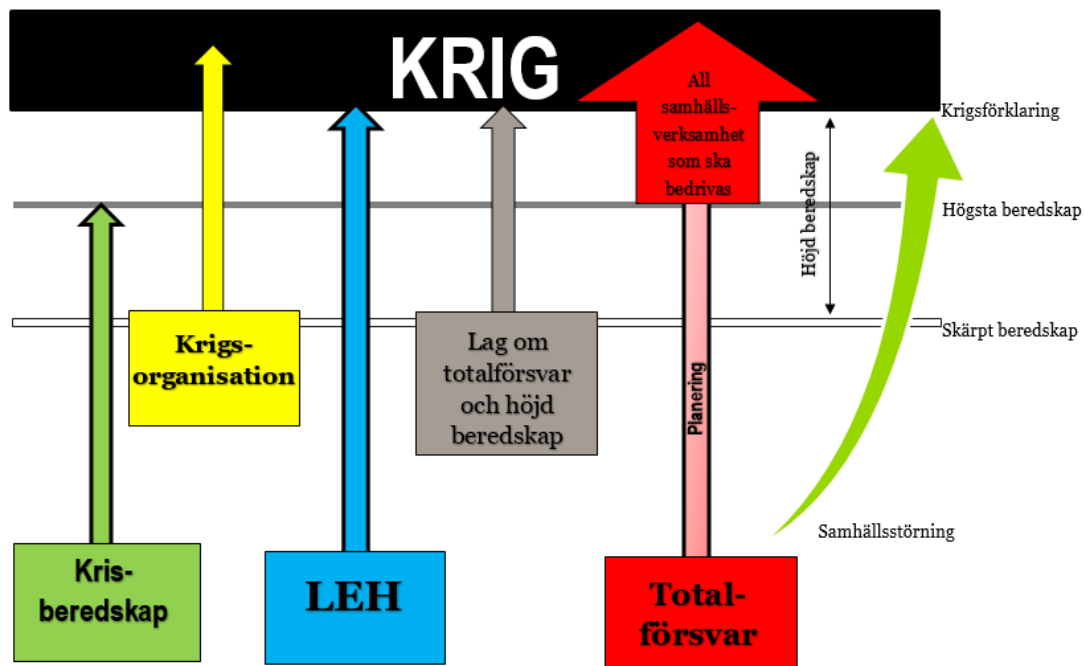

Bild 1 Regionen behöver ha en sammanhängande dimensionerade planering från samhällsstörning till krig.

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063-153934
lars.eriksson@regionjh.se

2 Planeringsförutsättningar

Regionen har planering för att kunna hantera särskilda och extraordinära händelser i fredstid. Dessa händelser är oftast kortvariga och ställer inte samma krav på uthållighet, som kan förväntas vid höjd beredskap. I fredstid kan också Regionen förvänta sig stöd av andra regioner eller från Norge. Vid höjd beredskap omfattar planeringsförutsättningarna en tidsaspekt på flera veckor upp till 3 månader². Regionen kan då inte heller förvänta sig stöd i samma omfattning från andra regioner. Nedanstående planeringsförutsättningar är antaganden som Regionen har att utgå från i sin planläggning för situationer när Sverige har höjt sin beredskap.

2.2 Störningar och avbrott i viktiga försörjningssystem

Regionen har i sin planläggning att förutsätta långvariga störningar och avbrott i elförsörjningen. Bortfall av el påverkar i sin tur andra viktiga system som exempelvis:

- Fasta och mobila kommunikationstjänster samt IT.
- Vattenförsörjningen.
- Möjligheten att kyla och förvara livsmedel.
- Möjligheten att tanka vid drivmedelsstationer.
- Möjligheten att värma upp och kyla lokaler och fastigheter.

2.3 Störningar i leveranser av varor och tjänster

Regionen har i sin planläggning att förutsätta störningar i, och därmed en reducering av, transporter. Detta påverkar exempelvis:

- Människors möjlighet att ta sig till arbetet.
- Generell minskad tillgång till varor, exempelvis:
  - Tillgång till läkemedel
  - Övrig förbrukningsmateriel inom sjukvården
- Möjligheterna för transporter av livsmedel.
- Framkomlighet för patienttransporter inom vård- och omsorg.

2.4 Påverkan på civilbefolkningen

Regionen har i sin planläggning att förutsätta ett ökat behov av sjukvård. Detta på grund av exempelvis:

- Ett ökat antal skadade och döda.
- Människors hälsa kommer att påverkas och antalet sjuka kommer att öka bl. a till följd av svårigheter att upprätthålla hygien, brist på läkemedel och ett lägre näringsintag.
- Ordinarie vårdprinciper kommer inte att kunna tillämpas.

---

² Motståndskraft - Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025 Ds 2017:66

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

2.5 Stöd till Försvarsmakten

Regionen har i sin planläggning att förbereda ett stöd till Försvarsmakten. Behovet av stöd styrs av Försvarsmaktens närvaro i regionen samt nivån av värdlandsstöd.

Försvarsberedningen har i båda sina rapporter Motståndskraft² och Värnkraft³ konstaterat att delar av Jämtlands län är strategiskt viktiga geografiska områden i händelse av en kris eller krig.

2.6 Särskilda sårbarhetsproblem

Länets geografi och turism, kan i detta perspektiv vara en sårbarhet. Människor bor utspridda över hela länet och det är långa avstånd till sjukhuset. Under perioder av året fördubblas i princip länets befolkning av turister, vilket betyder att under dessa perioder har Regionen dubbelt så många invånare att planera för.

Regionen har endast ett sjukhus, vilket är en sårbarhet ur perspektivet om sjukhuset av någon anledning inte går att använda. Det innebär också att detta enda sjukhus initialt behöver kunna ta emot skadade och sjuka, oavsett vilken kapacitet som råder för tillfället och oavsett hur stort skadefallet är. Utöver det tillkommer de långa avstånd som råder till andra sjukhus och andra regioner. Det innebär ett transportberoende, samtidigt som tillgång på sjukvårdstransporter är kraftigt begränsad och infrastruktur kan vara kraftigt påverkad. Vid transportproblem finns primärvården närmare medborgarna. Dagens primärvård är inte robust uppbyggd.

3 Administrativ beredskap

Administrativ beredskap är ett samlingsbegrepp för lagar och föreskrifter som förbereder och anpassar samhället till höjd beredskap. Den inbegriper två delar:

- Författningsberedskap: lagar, förordningar och bestämmelser för att planlägga och reglera samhällets omställning från fred till krig och för att säkerställa att samhället fungerar i laga former även i krig.
- Organisationsberedskap: bestämmelser om myndigheters uppgifter och organisation i krig eller vid krigsfara samt vid planeringen i fredstid.

Det finns specialregler i regeringsformen och i ett flertal andra författningar som ska snabba på och underlätta beslutsfattandet vid höjd beredskap. De ska även understödja omställningen av samhället från fredstida behov till försvar av landet, genom att under legala former och efter behov kunna omdisponera personella och materiella resurser i den egna verksamheten men också genom att kunna ingripa i näringslivets och enskilda medborgares fri- och rättigheter. Exempel på åtgärder är att fatta snabba och säkra beslut

³ Värnkraft - Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021–2025 Ds 2019:8

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

inom totalförsvaret (militärt och civilt försvar), inkalla personal till totalförsvaret, disponera arbetskraft, samt disponera och utnyttja enskild egendom.

Följande regelverk lyfter Myndigheten för samhällsskydd och beredskap⁴ fram som gällande för Regionen inför och vid höjd beredskap

- Regeringsformen (1974:152)
- Förfogandelag (1978:262)
- Förfogandeförordning (1978:558)
- Arbetstidslag (1982:673)
- Arbetstidsförordning (1982:901)
- Arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262)
- Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.
- Förordningen (1988:1215) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.
- Totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)
- Förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m.
- Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap
- Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt
- Lag (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång
- Förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet
- Förordning (1995:238) om totalförsvarsplikt
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Lag (2006:545) om skyddsrum
- Lag (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap
- Förordning (2006:638) om skyddsrum
- Förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Förordning (2006:639) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap
- Patientdatalag (2008:355)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Skyddslag (2010:305)
- Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap
- Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)
- Kommunallag (2017:725)
- Förvaltningslagen (2017:900)
- Säkerhetsskyddslag (2018:585)
- Säkerhetsskyddsförordningen (2018:658)

3.1 Krigsfångar och andra skyddade individer

Regionen ska ha en planering för att kunna lämna uppgifter om identitet, vistelseort, hälsotillstånd och liknande förhållanden avseende krigsfångar och andra skyddade personer som är i Sveriges våld. Regionen ska lämna dessa uppgifter om krigsfångar till

⁴ Rätt person på rätt plats – regioner. Vägledning för krigsorganisation och krigsplacering (MSB1401)

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och om andra skyddade personer till Migrationsverket. Myndigheterna lämnar sedan vidare uppgifterna till en officiell nationell upplysningsbyrå.

Regionen ska också till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet respektive Migrationsverket lämna uppsamlade värdeföremål och handlingar, som kvarlämnats av skyddade personer eller som efterlämnats av avlidna skyddade personer, om värdeföremålen eller handlingarna är av vikt för de närmast anhöriga. Uppgift ska även lämnas om var avlidna skyddade personers gravar är belägna.

På begäran av Svenska Röda Korset ska Regionen, som i krig eller under neutralitet kan få sådan information som avses ovan, i fred hjälpa Svenska Röda Korset med att förbereda den nationella upplysningsbyråns verksamhet⁵.

4 Krigsorganisation

Om regeringen beslutar om skärpt beredskap är krigsorganisationen den verksamhet som Regionen på en lägsta nivå ska klara av att bedriva. Vid högsta beredskap är krigsorganisationen den enda verksamhet som Regionen ska bedriva. Det saknas reglering om vilken verksamhet som Regionen ska prioritera framför en annan vid höjd beredskap. Regionen måste därför själv göra medicinska och verksamhetsmässiga prioriteringar kopplat till den situation som råder. Vissa verksamheter kommer inte att kunna bedrivas medan andra kan tillkomma. Vissa verksamheter kommer att behöva öka i omfattning medan andra kommer att minska. Beroende på situationen kommer begränsade resurser behöva användas där de gör störst nytta för så många som möjligt. Det innebär att svåra prioriteringar behöver göras.

Regionen kan redan på ett tidigt stadium behöva ompröva planeringen utifrån det aktuella läget. Det är därför viktigt att organisationen, inklusive lednings- och samverkansfunktioner, har en flexibilitet och kan utökas eller minskas utifrån behov. Det är också viktigt att på förhand förbereda de svåra prioriteringar som kommer att behövas göras.

Krigsorganisationen består av den mest kritiska samhällsviktiga verksamheten. Prioriteringarna påverkas också av tidsaspekterna i planeringsförutsättningarna som innebär att Regionen behöver ha en uthållighet under störda förhållanden i upp till tre månader.

Krigsorganisationen är indelad i följande delar:

- Krigsledning
- Administrativ verksamhet

---

⁵ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Samordningskansliet

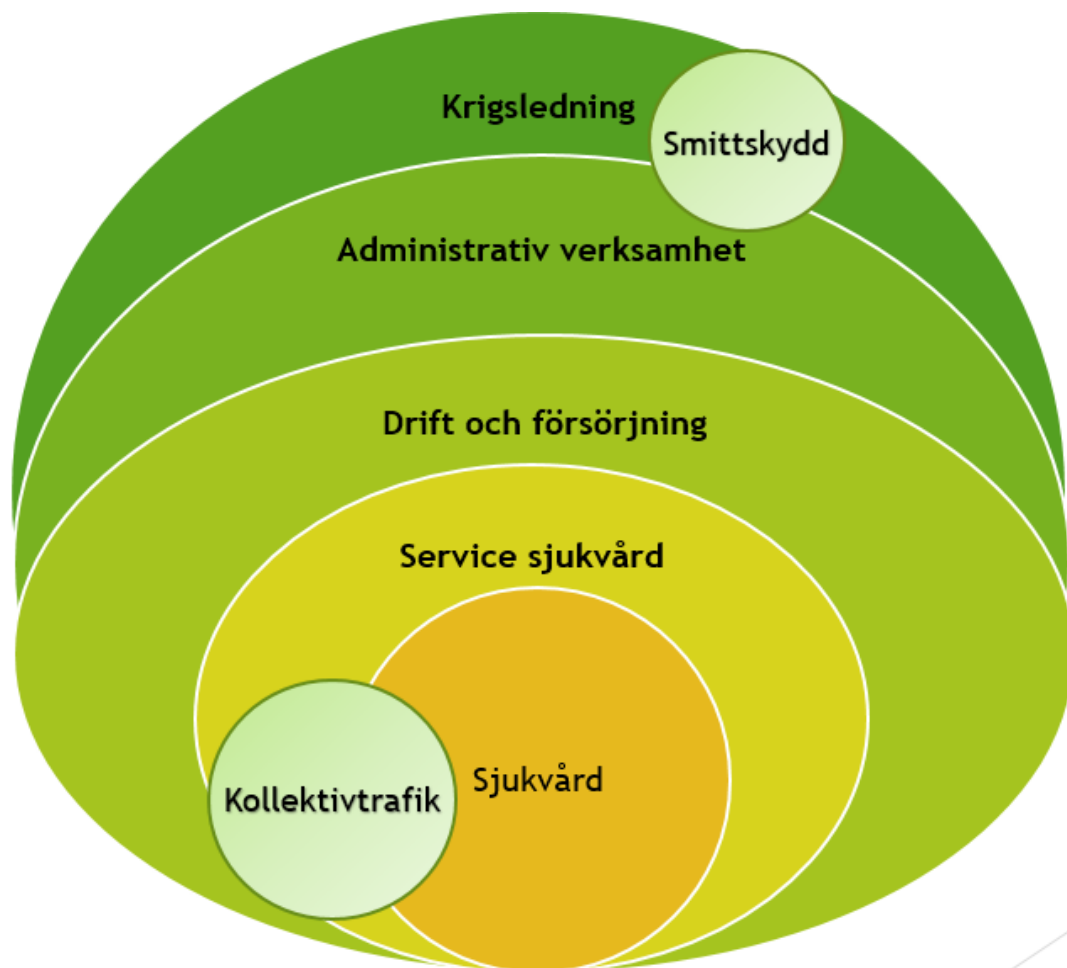
2019-12-10

RS/249/201

Lars Eriksson
063-153934
lars.eriksson@regionjh.se

9

- Drift och försörjning
- Service sjukvård
- Sjukvård
- Smittskydd
- Kollektivtrafik

Bild 2 Regionens krigsorganisation

De delar av hälso- och sjukvården som **inte** ingår i Krigsorganisationen finns i två kategorier:

- Verksamheter som inte är kritiska och som bör bedrivas om möjlighet finns som t.ex. elektiv vård och vård av icke allvarliga kroniska sjukdomar.
- Verksamhet som inte kommer att bedrivas under höjd beredskap som t.ex. förebyggande och främjande hälsovård.

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063-153934
lars.eriksson@regionjh.se

Stora delar av administrativ verksamhet inom regionstaben och regional utveckling ingår inte heller i krigsorganisationen. Det kan finnas verksamhet inom dessa områden som inte är kritisk men som ändå bör bedrivas om möjlighet finns.

4.1 Krigsledning

Det är av stor vikt att den ledningsstruktur som används vid särskilda och extraordinära händelser, ligger som grund för ledningsstruktur vid höjd beredskap. Detta ger Regionen en stärkt möjlighet att "sömlöst" hantera ett scenario som går från särskild händelse via extraordinär händelse till höjd beredskap. Krigsledningsorganisationen utgår därför från regionens krisledningsorganisation som kompletteras med ett antal funktioner och specialister.

Vid extraordinära händelser i fredstid finns det i varje region en krisledningsnämnd som kan fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i regionen. Oftast hanteras händelser i en region på tjänstemannanivå av funktionerna Tjänsteman i beredskap (TiB) och Särskild sjukvårdsledning/regional krisledning. För gränssnittet mellan tjänstemannanivå och krisledningsnämnden finns det tydliga upparbetade rutiner och kontaktvägar. Vid en extraordinär händelse utgör Särskild sjukvårdsledning krisledningsnämndens stab och ledningsstöd.

När regeringen fattar beslut om höjd beredskap är regionstyrelsen ansvarig för ledning av den verksamhet som Regionen ska bedriva⁵. Beslutet innebär att Regionens krigsledning aktiveras. Vid skärpt beredskap behöver krigsledningen aktivt analysera och besluta om verksamhet utöver den beskrivna krigsorganisationen ska bedrivas. Vid högsta beredskap är den endast krigsorganisationen som ska bedrivas.

För att beslutsfattande ska kunna ske skyndsamt kan regeringen vid skärpt beredskap fatta beslut om att §5-37 i Förfarandelagen helt eller delvis ska tillämpas⁶. Vid högsta beredskap är lagen direkt tillämplig.

Vid höjd beredskap behöver samma princip avseende larmvägar, stabs- och ledningsstöd initialt tillämpas. Tjänsteman i beredskap (TiB) är en nyckelfunktion för samverkan med nationella myndigheter och regionala aktörer även vid höjd beredskap. Organisation och arbetsätt kan komma att behöva justeras jämfört med vid särskilda och extraordinära händelser i fredstid. Krigsledningen kommer att utgöra "stab" för Regionstyrelsen vid höjd beredskap.

4.1.1 Tidsperspektiv och krav på uthållighet

I fredstid är vanligtvis särskild sjukvårdsledning etablerad under korta tidsperioder för att hantera särskilda händelser. Den särskilda sjukvårdsledningen bidrar till ett snabbare

⁶ Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

beslutsfattande, allokering och mobilisering av resurser, samordnar samverkan för att uppnå inriktning och samordning för en relativt begränsad händelse. Så snart det är möjligt ska ledningsstrukturen återgå till sin normala form. Samma princip bör tillämpas vid höjd beredskap. Eftersom krigsledningen troligtvis har att hantera avsevärt längre tidsförhållanden än en fredstida krisledning, utgör krigsledningen under aktivering också regionledning.

Förmåga ska finnas för att ha en fungerande krigsledning under en längre tid som kan anpassas efter variationer i läget. Det ska även finnas en förmåga att samverka och leda från alternativa ledningsplatser. Den måste kunna fungera under flera månader, vilket är betydligt längre tid än vid de flesta fredstida händelser. Detta ställer krav på ledningens uthållighet och på säkerställande av att det finns ersättare till viktiga befattningar inom ledningsorganisationen. Arbetet kommer att behöva genomföras under störda förhållanden gällande t.ex. telefoni och IT samt bortfall av el och vatten. Regionen ska också ta hänsyn till att det kan behövas annan personal som stöd till ledningsplatserna eller annan infrastruktur för att möjliggöra kontinuerlig drift vad gäller till exempel tekniskt stöd och basal försörjning.

Det ska finnas förmåga att leda och samverka i aktörsgemensamma sammanhang samt bedriva verksamhet lokalt utan stöd från regional eller nationell nivå eftersom det finns risk för isolering av olika geografiskt skilda verksamheter.

Vid höjd beredskap ska krigsledningen ha en uthållighet motsvarande beredskapsnivå katastrofläge i minst 1 vecka. Därefter ska nivån stabsläge kunna upprätthållas upp till tre månader. Om behov uppstår ska ledningen snabbt kunna växla upp igen. Den normala linjeorganisationen behöver fungera parallellt med krigsledningen.

4.1.2 Samverkan

Gemensamma grunder för ledning och samverkan är ett aktörsgemensamt förhållnings- och arbetssätt som ska bidra till att öka förmågan att hantera samhällsstörningar. Dessa grunder innehåller både sätt att tänka och arbeta för att öka förmågan att skapa inriktning och samordning i såväl fredstid som vid höjd beredskap.

En skillnad mellan fredstida samverkan och den samverkan som behöver ske vid höjd beredskap är att det kan finnas behov av att kommunicera sekretessbelagd information som kräver särskilt skydd. Regionen har signalskyddade system och en signalskyddsorganisation för att kunna hantera s.k. försvarssekretess. Vid höjd beredskap blir det extra viktigt att information är rätt klassificerad för att kunna den ska skyddas på rätt sätt. Säkerhetsskydd, signalskydd, informationssäkerhet och juridik ska beaktas vid samverkan under höjd beredskap.

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

4.2 Administrativ verksamhet

Regionen kommer att vara beroende av att vissa delar av den administrativa verksamheten fungerar även i höjd beredskap. Dessa verksamheter fungerar som stöd bl.a. genom att säkerställa löneutbetalningar, upprätthålla funktionalitet i IT-system och bidra till möjligheten att sprida viktig information.

Administrativ verksamhet som behöver bedrivas under höjd beredskap är:

- HR och löneservice
- Ekonomi, inköp och upphandling
- IT-enheten
- Kommunikationsavdelningen
- Sekretariatet med ärendehantering, arkiv och diarium
- Krisberedskap och säkerhet
- Läkemedelsenheten

4.3 Drift och försörjning hälso- och sjukvård

Inom försörjning ska följande verksamheter prioriteras:

- Läkemedel, vätskor och medicinska gaser
- Blod
- Teknisk försörjning
- Livsmedels- och dricksvattenförsörjning
- Förnödenhetsförsörjning

Inom drift ska följande verksamheter prioriteras:

- Fastighetsservice
- Transporter
- Lokalvård

4.4 Service hälso- och sjukvård

Inom service till hälso- och sjukvården ska följande verksamheter prioriteras:

- Diagnostik
- Röntgen
- Laboratieverksamhet inklusive blodcentral
- Medicin teknisk avdelning
- Sjukresor

4.5 Sjukvård

Regionen behöver ta höjd för ett ökat behov av sjukvård men också för ett ökat antal skadade och döda. Detta bl.a. för att människors hälsa kommer att påverkas till följd av svårigheter att upprätthålla hygien, brist på läkemedel och ett lägre näringsintag.

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063-153934
lars.eriksson@regionjh.se

Försvarsberedningens konstaterande att delar av Jämtlands län är av militärstrategiskt intresse innebär att delar av länet kan drabbas av direkta krigshandlingar och intensiv stridsverksamhet och därmed ett efterföljande stort, både militär och civilt, skadefall.

Det innebär att följande samhällsviktiga verksamhet är prioriterad och måste fungera vid höjd beredskap. Det som ska prioriteras är akutsjukvård, primärvård, tandvård och psykiatri. Det kommer att behövas ytterligare prioriteringar inom dessa områden.

Inom Specialistvården ska följande verksamhet prioriteras:

- Förlossning, BB och neonatalvård
- Dialys
- Akutmottagning
- Operation och sterilcentral
- Intensivvårdsavdelning
- Vårdavdelning kirurgi, ortopedi, medicin, gynekologi, barn
- Infektionsvård och smittskydd
- Ambulanssjukvård inklusive helikopterverksamhet

Primärvårdens förmåga och robusthet behöver förstärkas. I höjd beredskap kommer inte vård att kunna bedrivas på alla hälsocentraler i länet. Vården kommer att behövas koncentreras till ett lägre antal hälsocentraler i länet. Dessa hälsocentraler behöver utvecklas och bli mer robust gällande lokaler, personal och utrustning men även rustas för ett utökat uppdrag i händelse av att sjukhusets förmåga reduceras eller slås ut. Även de privata vårdgivarna inom primärvården behövs för att stärka förmågan. Avtal för att reglera privata vårdgivares ansvar vid höjd beredskap behöver tas fram.

Inom primärvården och tandvården ska följande verksamhet prioriteras:

- Akut vård som inte kan anstå
- Vård av allvarliga kroniska sjukdomar
- Vaccinationer
- Viss barnhälsovård
- Läkarkompetensen till kommunal sjukvård
- Akut tandvård
- Akut käkkirurgi

Inom primärvården tillkommer följande verksamhet:

- Vård av allvarliga kroniska sjukdomar som i vanliga fall sköts av specialistvården
- Akut vård som inte kan utföras av specialistvård

Inom psykiatrin ska följande verksamhet prioriteras:

- Akutpsykiatri inklusive tvångsvård
- Krisbearbetning

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201

9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

4.6 Smittskydd

Smittskyddsläkaren är en myndighet och en samhällsfunktion med ett samlat ansvar för smittskyddsarbetet i länet. Beroende på scenario vid höjd beredskap kan smittskyddet få en ökad betydelse och smittskyddsfunktionen behöver därmed upprätthållas.

4.7 Kollektivtrafik

Regionen är kollektivtrafikmyndighet. Inom kollektivtrafiken ska följande verksamhet prioriteras:

- Sjukresor
- Skolskjutsar
- Den mest samhällsviktiga stads- och länstrafiken

5 Bemanning vid höjd beredskap

Vid höjd beredskap behöver Regionen anpassa bemanningen efter andra förutsättningar än de som gäller vid fredstid. En plan för hur denna anpassning ska ske behövs. Den ska bl.a. innehålla en beskrivning av hur externa personer t.ex. pensionerad hälso- och sjukvårdspersonal och andra frivilliga kan stärka och ge en ökad uthållighet i bemanningen.

Under höjd beredskap kommer annan lagstiftning inom arbetsrätt, än den som normal gäller, att tillämpas. Lagstiftningen kan tillämpas direkt eller genom att vissa paragrafer helt eller delvis tillämpas vid regeringens beslut om höjd beredskap. Lagstiftningen innebär bl.a. att:

- ordinarie arbetstid kan höjas
- bestämmelser om mertid behöver inte tillämpas
- veckovilan som kan minska
- ledigheter kan nekas

Annan lagstiftning som påverkas vid höjd beredskap är lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen, lagen (1982:80) om anställningsskydd, semesterlagen (1977:480) och föräldraledighetslagen (1995:584).⁷ När lagstiftning tillämpas ansvarar HR för att skyndsamt informera all personal i Regionen om de förändringar som tillämpningen medför.

5.1 Krigsplaceringar och allmän tjänsteplikt

Krigsplacering är ett organisatoriskt beslut och ett viktigt planeringsverktyg som syftar till att bemanna Regionens krigsorganisationen och därmed möjliggöra för Regionen att kunna fullgöra sina uppgifter i totalförsvaret under höjd beredskap och krig. Det är prioriterat att

---

⁷ Arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262)

Samordningskansliet

2019-12-10

RS/249/201
9

Lars Eriksson
063–153934
lars.eriksson@regionjh.se

säkerställa tillgången på personer som innehar nyckelfunktioner dvs. funktioner som den krigsviktiga verksamheten är särskilt beroende av.

Önskvärt är att krigsplacera all personal som direkt eller indirekt ska bemanna krigsorganisation men i nuläget är det inte möjligt att förvalta en sådan organisation. Tills detta är möjligt får Regionen förlita sig på att regeringen förskriver om allmän tjänsteplikt. Den fullgörs genom att den som är totalförsvarspliktig, mellan 16–70 år och bosatt i Sverige, stannar kvar i sin anställning⁸

---

⁸ Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt